

Anbefalte tiltak ved smittsomme sykdommer i barnehager og skoler

	Tilstand	Symptomer	Smitte	Foresattes ansvar	Barnehagens/skolens ansvar
Mage-Tarm	Diaré med eller uten oppkast Oppkast uten diaré (omgangssyke)	Akutt oppkast og/eller diaré, med eller uten feber og magesmerter.	Svært smittsomt! Dråpe- og kontaktsmitte: Syk 12-48 timer etter kontakt. Smitteførende i 48 timer etter siste oppkast/diaré.	Hold barnet hjemme i 48 timer etter symptomfrihet. Barnet må være friskt i 2 døgn før det kan komme i barnehagen/på skolen. Ved diaré etter utlandsopphold – kontakt lege.	Skjerpet håndhygiene. Bruk såpe og vann! Hånddesinfeksjonsmidler har lav effekt. Skjerpet rengjøring av leker, stellebord, toalett, vask, håndtak og andre berøringspunkter med klorinblanding (1,25 dl klorin i 5 liter vann). Informasjon til foreldregruppen. Kontakt kommuneoverlegen ved vedvarende utbrudd.
	Barnemark	Analkløe, særlig på kvelden/om natten.	Kontaktsmitte via anus-finger-munn kontakt og via sengeklær i samme husstand.	Reseptfri behandling på apotek. Kan komme tilbake til barnehagen/skolen dagen etter igangsatt behandling. Hele familien behandles samtidig.	Hansker ved bleieskift. Skjerpet håndhygiene. Ved flere tilfeller bør nedvasking av stelleområde/toaletter vurderes. Informasjon til foreldregruppen.
Hud	Brennkopper	Utslett med små blemmer med gul væske/sårsekret. Blir skorper.	Kontaktsmitte (via sårveske). Syk 4-10 dager etter kontakt. Smitteførende i 1-3 dager etter at behandling er startet.	Hold barnet hjemme til blemmene er tørre, eller tildekket slik at det gule sårsekretet ikke smitter over på andre.	Varsle til kommuneoverlege ved flere enn 2 tilfeller (utbrudd). Hansker ved bleieskift. God håndhygiene. Hyppig (minst daglig) vask av felles kontaktpunkter. Informasjon til foreldregruppen.
	Hånd-fot-munnsyke	Feber, redusert allmenntilstand, sår hals. Utslett/blemmer i munn, inni håndflater og på fotsåler.	Dråpe- og kontaktsmitte. Syk ca. 1 uke etter kontakt Smitteførende like før symptomer og inntil 6 uker etter blemmer.	Kan være i barnehagen så lenge allmenntilstanden tillater det.	God håndhygiene og god rengjøring. Vanlig med utbrudd sommer/høst. Søk råd hos kommuneoverlegen ved behov.
	Vannkopper	Små karakteristiske blemmer i huden, også i slimhinner. Kløe. Feber.	Luft- og kontaktsmitte. Syk 8-21 dager etter kontakt. Smitteførende 1-2 dager før utslett til inntørkede blemmer.	Kan gå på barnehagen/skolen når utslettet er tørket inn.	Gi informasjon om smitte til foreldregruppen. Gravide som ikke er immune bør unngå miljøer der det er konstatert utbrudd.
	Den 4. barnesykdom (tredagersfeber)	Ofte høy feber i 3 dager, utslett når feberfri.	Nærdråpesmitte. Syk 5-10 dager etter kontakt. Smitteførende så lenge utslettet vedvarer (ca. 1 uke).	Kan være i barnehagen så lenge allmenntilstanden tillater det.	
	Den 5. barnesykdom	Ofte asymptomatisk. Rødt, sammenflytende utslett i ansiktet som i løpet av et par dager sprer seg til resten av kroppen. Lett feber og luftveissymptomer i forkant av utslettet. Utslettet forsvinner oftest etter 7-10 dager.	Nærdråpesmitte. Syk 4-21 dager etter kontakt. Mest smitteførende ca. 1 uke før utslettet oppstår, mindre smittsomt etter utbrudd av utslett.	Kan være i barnehagen så lenge allmenntilstanden tillater det.	Gravide som ikke er immune bør de første ukene av graviditeten unngå miljøer der det er konstatert utbrudd. Ta kontakt med lege for mer informasjon. Informasjon til foreldregruppen.
	Skabb	Kløe, særlig om natta og ved svette. Små nupper eller blemmer i huden på hender, fingre, håndledd, albuer, midje, lår og ytre genitalia. Hos småbarn i hodebunn, på hals og fotsåler.	Direkte hudkontakt av litt lengre varighet (minst 15 minutter). Syk 3-6 uker etter kontakt. Syk etter 1-3 dager ved resmitte. Kan smitte indirekte via sengeklær, håndklær og tøy.	Holdes hjemme fra barnehagen/skolen de første 24 timene etter at behandlingen er startet. Sanerende tiltak. Informere personer som har hatt tett kontakt den siste måneden, eller som man har delt seng, tøy eller håndduk med. Nærkontakter (defineres etter råd fra lege) skal behandles samtidig.	Foreldre, søsken, lekekamerater og barnehageansatte som har hatt tett kontakt bør behandles som nærkontakter. Sanerende tiltak: Vask alt av klær, håndklær, tøy som er brukt den siste uken på 60 grader eller legg disse bort i 1 uke. Husk også kosebams, parkdresser, hansker, luer og sko. Tekstiler kan også fryses i minus 18 grader. Sofa, senger, vogner o.l. bær støvsuges. Ved flere tilfeller bør hele gruppen/avdelingen til de som har symptomer behandles.
Øye	Bakteriell øyebetennelse (bakteriell konjunktivitt)	Kløe, puss og rødhet i øynene.	Svært smittsomt! Kontaktsmitte. Syk 1-2 dager etter kontakt. Smitteførende så lenge det er puss.	Kan gå i barnehagen med mild til moderat øyebetennelse. Ved kraftig øyebetennelse med mye pussdannelse bør lege oppsøkes og barnet holdes hjemme til pussdannelsen avtar. Dersom behandling igangsettes kan barnet komme tilbake til barnehagen dagen etter igangsatt behandling.	Skjerpet håndhygiene. Hindre spredning av puss. Hyppig (minst daglig) vask av felles kontaktpunkter.
Hode	Hodelus	Kløe i hodebunnen (tar tid før kløen oppstår etter smitte). Luseegg og lus i hodebunn, ev. kløe.	Direkte kontaktsmitte: Hode mot hode. Lite sannsynlig smitte via klesplagg, møbler eller kosedyr. Smitteførende inntil behandling er gjennomført.	Bør påbegynne behandling samme dag. Barnet kan gå i barnehagen/på skolen som normalt. Frysing/vask av kammer og børster.	Ikke nødvendig å sende barnet hjem i løpet av dagen hvis det oppdages lus i barnehage- eller skoletiden. Informasjon til foreldregruppen for å intensivere lusesjekk og hindre gjensmitte.
Luftveisinfectionsjoner	Forkjølelse	Hoste, snørddannelse, nesetetthet, med eller uten feber.	Dråpe- og kontaktsmitte: Syk 1-10 dager etter kontakt. Sykdom varer i 3-7 dager. Hoste kan vedvare i 3-8 uker.	Hold barn med nye symptomer på luftveisinfeksjon hjemme. Unngå kontakt med nyfødte/spedbarn. Kan gå i barnehagen/på skolen så lenge allmenntilstanden tilsier det. Ved langvarig hoste bør barnet til lege: obs astma og kikhoste.	Fokus på hoste- og håndhygiene.
	Kikhoste	Kikende hoste, ofte i hosteanfall.	Dråpe - og kontaktsmitte. Syk 7-21 dager etter kontakt. Smitteførende fra debut og inntil 21 dager.	Hold barn med nye symptomer på luftveisinfeksjon hjemme. Unngå kontakt med nyfødte/spedbarn. Kan komme tilbake til barnehagen/skolen 3-5 dager etter påbegynt behandling. Diagnose settes av lege. Hostehygiene.	Fokus på hoste- og håndhygiene.
	Skarlagensfeber	Feber, halsmerter, belagte tonsiller, rød munnslimhinne, hodepine, kvalme, oppkast. Finprikket, rødt hudutslett på bryst- og mageområdet 12-48 timer etter symptomstart. Blek rundt munnen. Bringebærtunge.	Dråpe - og kontaktsmitte. Syk 1-3 dager etter kontakt. Smitter primært ved tett kontakt.	Hold barn med nye symptomer på luftveisinfeksjon hjemme. Unngå kontakt med nyfødte/spedbarn. Kan komme tilbake til barnehagen/skolen når barnet er feberfritt og har fått behandling i minst ett døgn.	Fokus på hoste- og håndhygiene.
	Meningokokksykdom (hjernehinnebetennelse)	Feber med frysninger, hodepine, kvalme og oppkast. Rask forverring av tilstand. Prikkformede blødninger (petekkier) i huden er et alvorlig tegn.	Dråpesmitte. Syk 2-10 dager etter kontakt. Smitteførende i 1-2 døgn etter behandlingsstart.	Snarest til lege eller sykehus. Viktig å informere barnehagen/skolen for forebyggende behandling av andre. Kan gå på barnehagen/skolen når sykdommen er over.	Kontakt kommuneoverlege for vurdering av forebyggende behandling og informasjonsskriv. Redusere risiko for smitte i barnegruppen. Informasjon til foreldregruppen.
	Influenza	Høy feber, hodepine, tørrhoste, snue, muskelverk, mageplager (hos barn) og slapphet.	Dråpe-, luft- og kontaktsmitte. Smitteførende 1-4 dager før de første symptomene og i minst 3-5 dager etterpå.	Hold barn med nye symptomer på luftveisinfeksjon hjemme. Unngå kontakt med nyfødte/spedbarn. Kan gå i barnehagen/på skolen når allmenntilstanden tilsier det. Ved influensapandemi kan det være aktuelt å holde barnet lenger hjemme.	Fokus på hoste- og håndhygiene. Informasjon til foreldregruppen.
	Koronavirus	Hoste, sår hals, nesetetthet, rennende nese, magesmerter, hodepine, slapphet og diaré.	Dråpe-, luft- og kontaktsmitte. Smitteførende 1-2 dager før de første symptomene og i de første dagene etter symptomstart.	Hold barn med nye symptomer på luftveisinfeksjon hjemme. Unngå kontakt med nyfødte/spedbarn. Kan gå i barnehagen/på skolen når allmenntilstanden tillater det, også med restsymptomer. Ved langvarig hoste bør barnet til lege: obs astma og kikhoste.	Fokus på hoste- og håndhygiene. Informasjon til foreldregruppen.